

Wikimedia ja A – KE – HI – MU

WIKIPEDIA
Vapaa tietosanakirja

Wikimedia Kirjautuminen Wikipediaan Wikimedialiikkeen perusarvoja A – KE – HI – MU

Wikiprojekti:Lönströmin taidemuseo, Turku 16.5.2018 Heikki Kastemaa Kulttuurinavigaattori

Kirjautuminen Wikipediaan

- Kirjautuminen Wikipedia-sivun oikeasta yläreunasta: ”**Kirjaudu**”
- Kirjoita **käyttäjätunnus**, joka on sama kuin **käyttäjänimi**
- Kirjoita salasana ja uudelleen
- Huom. voit ladata kuvia vasta myöhemmin
- Jos haluat, voit ilmoittaa **sähköpostiosoitteesi** yhteydenpitoa varten
- Kun olet kirjautunut, saat oman **käyttäjäsivun** ja sen **keskustelusivun** – Esim. [Käyttäjä:Kulttuurinavigaattori](#)

Kirjautuminen

 Et ole kirjautunut [Keskustelu](#) [Muokkaukset](#) [Luo tunnus](#) [Kirjaudu sisään](#)

Toimintosivu

Hae Wikipediasta

Luo uusi käyttäjätunnus

Kieli: [Deutsch](#) | [English](#) | [Esperanto](#) | [français](#) | [español](#) | [italiano](#) | [Nederlands](#)

Käyttäjänimi (auta minua valitsemaan)

Salasana

Vahvista salasana

Sähköpostiosoite (vapaaehtoinen)

Kuinka keräämme dataa tunnistaaksemme botteja

Automaattisen käyttäjätunnusten luonnin estämiseksi ratkaise alla oleva laskutoimitus ja kirjoita se kenttään [\(lisätietoa\)](#):

CAPTCHA Roskapostisuojaus

Wikipedia on sinun kaltaistesi ihmisten tekemä.

17 251 887

muokkausta

437 411

sivua

1 826

viimeaikaista muokkaajaa

”Wikimedia” voi tarkoittaa

- Wikimedian tietojärjestelmiä ”**Wikimediaperhettä**”
- **Wikimedia Foundationia**, joka on näiden ylläpitäjä
- Globaalia **Wikimedialiikettä**, jossa on kansallisia ja muita **jaostoja** (Chapter), **käyttäjärühmiä** ja muita osallistujia
- **Tiedon ekosysteemin** organisointia: **Wikimania**, **Wikimedia konferenssi**, **alueelliset ja paikalliset** tapaamiset
- Wikimedian kansallinen jaosto on **Wikimedia Suomi**

Wikimedialiike – Periaatteita ja arvoja

- **inhimillisen tiedon** tuonti kaikkien saataville – **ensyklopedistinen tarkoitus**
- **yleishyödyllisyys**, ei tavoittele taloudellista voittoa
- tarkoitettu **kaikille**
- **inklusiivisuus** ja **anonyymiyden** kunnioitus
- **neutraalisuus**, ei mainontaa, ei omaa tutkimusta, ei omia mielipiteitä
- järjestelmien **autonomisuus** – Wikipedian toimituksellinen vastuu muokkaajilla
- tiedon **verifioitavuus**
- **avoimmuus**

A – KE – HI – MU neljä sivua

- **A**rtikkeli – tietosanakirjan perusyksikkö
- **KE**skustelusivu – voit keskustella artikkelista
- **HI**storia – näyttää sivun historiatiedot
- **MU**okkaus – muokkaustila

WIKIPEDIA
Vapaa tietosanakirja

Kaikilla sivuilla

WIKIPEDIA
Vapaa tietosanakirja

Etusivu
Tietoja Wikipediasta
Kaikki sivut
Satunnainen artikkeli

Osallistuminen

Ohje
Kahvihuone
Ajankohtaista
Tuoreet muutokset
Odottavat muutokset
50+ (93 h)

Työkalut

Tänne viittaavat sivut
Linkitettyjen sivujen muutokset
Tallenna tiedosto
Toimintosivut
Kilinkki
Sivun tiedot
Wikidata-kohde

Kulttuurinavigaattori Keskustelu Asetukset Beeta Tarkkailulista Muokkaukset Kirjautu ulos

Artikkeli **Keskustelu**

Lue

Muokkaa

Muokkaa wikitekstiä

Näytä historia

Muut

Hae Wikipediasta

Klavikordi

Klavikordi on pienikokoinen, hyvin hiljainen historiallinen eurooppalainen kosketinsoitin. Se keksittiin 1300-luvulla ja sitä valmistettiin vielä 1840-luvulle asti. Klavikordi on eräs **pianoa** edeltävä kosketinsoitin, jonka piano myöhemmin lopulta syrjäytti. Sekä klavikordi että piano kuuluvat **klaveerisoittimiin**.

Ominaisuudet [muokkaa | muokkaa wikitekstiä]

Klavikordia suositeltiin sen monien hyvien ominaisuuksien vuoksi harjoitussoittimeksi niin **cembalisteille** kuin **urkureillekin**. Klavikordia soittamalla oppii hienostuneen soittotavan, soitin vie pianoa vähemmän tilaa, se on helpohko huoltaa ja lisäksi edullinen ja pieniääninen. Klavikordin vivahteikkaan soinnin ansiosta sitä alettiin 1700-luvulla arvostaa muutoinkin kuin harjoitussoittimena. Se on ainoa akustinen kosketinsoitin, joka kykenee vibratoon.

Vanhosten esikuvien mukaisia klavikordeja ryhdyttiin rakentamaan jälleen 1900-luvun jälkipuoliskolla. Suomessa klavikordeja ovat rakentaneet mm. Oy **Soitinrakentajat AmF**/Markku Hakalisto, **Pentti Pelto**^[1], Henk van Schevikhofen sekä Pekka Vapaavuori. Ulkomaillakin tunnettuihin suomalaisklavikordisteihin kuuluvat Anna Maria McElwain ja Aapo Häkkinen.

Lähteet [muokkaa | muokkaa wikitekstiä]

- ↑ Timo Vikman, Juha Soranta: Sahatavarasta soivaksi soittimeksi, sivu II/6; Sibelius Akatemia 2004

Aiheesta muualla [muokkaa | muokkaa wikitekstiä]

- Timo Vikman, Juha Soranta: Sahatavarasta soivaksi soittimeksi

Klavikordi

Artikkeli

- Tietosanakirjan perusyksikkö
- Otsikko (lihavoidaan alkuun)
- Johdanto kertoo aiheen ja sen merkityksen
- Sisällysluettelo syntyy itsestään
- Aihe – kappale
- Väliotsikko/t
- Lähteet
- Luokat

Artikkeli **Keskustelu** Lue Muokkaa Muokkaa wikitekstiä Näytä historia ☆

Otsikko

Johdanto

Sisällysluettelo
(Automaattinen)

Tietolaatikko

Mielekkäät kappaleet

Lähdekirjallisuus ja viitteet

Luokat

Artikkeli Klavikordi

WIKIPEDIA
Vapaa tietosanakirja

Etusivu
Tietoja Wikipediasta
Kaikki sivut
Satunnainen artikkeli

Osallistuminen

Ohje
Kahvihuone
Ajankohtaista
Tuoreet muutokset
Odottavat muutokset
50+ (93 h)

Työkalut

Tänne viittaavat sivut
Linkitettyjen sivujen muutokset

Tallenna tiedosto
Toimintosivut
Kilinkki
Sivun tiedot
Wikidata-kohde
Viitetiedot

Kulttuurinavigaattori Keskustelu Asetukset Beeta Tarkkailulista Muokkaukset Kirjautu ulos

Artikkeli **Keskustelu**

Lue Muokkaa Muokkaa wikitekstiä Näytä historia Muut ▾

Hae Wikipediasta

Klavikordi

Klavikordi on pienikokoinen, hyvin hiljainen historiallinen eurooppalainen kosketinsoitin. Se keksittiin **1300-luvulla** ja sitä valmistettiin vielä **1840-luvulle** asti. Klavikordi on eräs **piano** edeltävä kosketinsoitin, jonka piano myöhemmin lopulta syrjäytti. Sekä klavikordi että piano kuuluvat **klaveerisoittimiin**.

Ominaisuudet [muokkaa | muokkaa wikitekstiä]

Klavikordia suositeltiin sen monien hyvien ominaisuuksien vuoksi harjoitussoittimeksi niin **cembalisteille** kuin **urkureillekin**. Klavikordia soittamalla oppii hienostuneen soittotavan, soitin vie pianoa vähemmän tilaa, se on helppo huoltaa ja lisäksi edullinen ja pieniääninen. Klavikordin vivahteikkaan soinnin ansiosta sitä alettiin 1700-luvulla arvostaa muutoinkin kuin harjoitussoittimena. Se on ainoa akustinen kosketinsoitin, joka kykenee vibratoon.

Vanhoiden esikuvien mukaisia klavikordeja ryhdyttiin rakentamaan jälleen 1900-luvun jälkipuoliskolla. Suomessa klavikordeja ovat rakentaneet mm. Oy **Soitinrakentajat AmF**/Markku Hakalisto, **Pentti Pelto**^[1], Henk van Schevikhofen sekä Pekka Vapaavuori. Ulkomaillakin tunnettuihin suomalaisklavikordisteihin kuuluvat Anna Maria McElwain ja Aapo Häkkinen.

Lähteet [muokkaa | muokkaa wikitekstiä]

- ↑ Timo Vikman, Juha Soranta: Sahatavarasta soivaksi soittimeksi, sivu II/6; Sibelius Akatemia 2004​

Aiheesta muualla [muokkaa | muokkaa wikitekstiä]

- Timo Vikman, Juha Soranta: Sahatavarasta soivaksi soittimeksi​
- Timo Vikman: Näkökulmia klavikordin historiaan​

Klavikordi

Keskustelu

- Jokaisella sivulla on **keskustelusivu**
- Voi keskustella **artikkelista**, esimerkiksi sen ongelmista ym
- Keskustelu voi olla **vanhentunutta**
- Voi olla yksityiskohtaista ZZZZ...
- **Sisennä** repliikki kaksoispisteellä ::
- **Allekirjoita**
- Yritä olla **ystävällinen** :)

Artikkelin Jean Sibelius keskustelu

Keskustelu:Jean Sibelius

	Artikkeli Jean Sibelius on vertaisarvioitu.			Plilota
Ajankohta	Tapahtuma	Tulos	(artikkelin versio)	
30.6.–27.9.2015	Vertaisarviointi	 Arvioitu	(ikilinkki)	

Lienee vielä tärkeää panostaa artikkelin tekstiosan laajuuteen, nyhän teosluettelon osuus itse asiatekstistä on suuri, allekirjoittanut toivoo ehtivänsä paneutua asiaan kevään aikana [Jacofin](#) 14. maaliskuuta 2006 kello 22.08 (UTC)

Mitä olette mieltä, pitäisikö teoksista sisällyttää lyhyet luonnehdinnat pääartikkeliin vaiko jokaisesta tärkeämmästä teoksesta oma artikkeli? --[Jacofin](#) 17. huhtikuuta 2006 kello 12.00 (UTC)

Ei kannata tehdä mitään ikuisuustynkäartikkeleita. Sitten vasta kun joku luonnehdinta alkaa kasvaa liikaa, se voidaan irrottaa omaksi artikkelikseen - [-128.214.205.6](#) 17. huhtikuuta 2006 kello 12.05 (UTC)

Sibelius-kilpailut ovat sen verran epäoleellista asiaa, että kannattaisi siirtää artikkelin loppuun. [80.221.8.55](#) 16. syyskuuta 2006 kello 20.58 (UTC)

Vapaamuurarius [[muokkaa wikitekstiä](#)]

Artikkeliin voisi lisätä sen että Sibelius oli vapaamuurari ja hänen toiminnastaan vapaamuurareissa. Artikkelissa ei ole muuta mainintaa kuin se että artikkeli kuuluu luokkaan "Vapaamuurarit". Sibeliuksen vapaamuurarius on melko oleellinen asia, vai hävetäänkö sitä Suomessa? Tuntuisi siltä, sillä kovinkaan usein vapaamuurariutta ei Sibeliukseseen tohdita liittää. [213.186.238.224](#) 31. joulukuuta 2006 kello 13.46 (UTC)

Voit lisätä vapaasti. Ei täällä tarvitse kysyä lupaa. Kunhan merkitset lähteen, mistä tietosi on peräisin, kuten Wikipedian käytäntö on. --[Ulrika](#) 31.

Historia

- Wikipedia on täydellinen **kirjausjärjestelmä**, kaikki kirjataan
- Nyk.(yinen) | Edell. – **vertaa** nykyistä ja edellistä versiota
- Päivä ja kellonaika, **milloin** muutos on tehty
- **Kuka** (käyttäjänimi tai IP numerosarja) muokkauksen teki
- (keskustelu | muokkaukset) **muokkaajan keskustelusivu** ja **muokkaukset**
- **Määrä** ja onko lisäys tai poisto
- **Yhteenveto** muokkauksesta ja muita, esim. (Hylättiin viimeisin tekstimuutos (tehnyt Anonymihminen) ja palautettiin versio 17281098, jonka on tehnyt Lentokonefani) (kumoa | kiitä) (Merkkaus: rv) [automaattisesti katsottu]

Sivun ”Jean Sibelius” muutoshistoria

 Kulttuurinavigaattori 3 Keskustelu Asetukset Beeta Tarkkailulista Muokkaukset Kirjaudu ulos

Artikkeli [Keskustelu](#)

[Lue](#)

[Muokkaa](#)

[Muokkaa wikitekstiä](#)

[Näytä historia](#)

Muut ▾

Hae Wikipediasta

Sivun ”Jean Sibelius” muutoshistoria

 Ohjeet

[Näytä tämän sivun lokit](#)

Etsi versioita

Vuosi

Kuukausi

Merkkausten suodatin:

Työkalut: [Hae tekstin lisääjää](#) · [Sivun lataustilasto](#) · [Muokkaajat](#) · [Tarkkailijoiden lukumäärä](#) · [Arviointiloki](#) · [Päivitä sivu](#)

Merkinnät: (nyk.) = eroavaisuudet nykyiseen versioon, (edell.) = eroavaisuudet edelliseen versioon, p = pieni muutos

(uusimmat | [vanhimmat](#)) Näytä [\[20 | 50 | 100 | 250 | 500\]](#) kerralla. ← [50 uudempaa](#) | [50 vanhempaa](#) →

Valitse: [Kaikki](#), [Ei mitään](#), [Käännä valinta](#)

- (nyk. | [edell.](#)) 14. toukokuuta 2018 kello 15.36 [4shadoww](#) ([keskustelu](#) | [muokkaukset](#)) .. (44 768 tavua) (-2) .. *(Hylättiin viimeisin tekstimuutos (tehnyt Anonymihminen) ja palautettiin versio 17281098, jonka on tehnyt Lentokonefani) (kumoa | kiitä) (Merkkaus: rv) [automaattisesti katsottu]*
- (nyk. | [edell.](#)) 14. toukokuuta 2018 kello 15.34 [Anonymihminen](#) ([keskustelu](#) | [muokkaukset](#)) .. (44 770 tavua) (+2) .. *(kumoa | kiitä)*

Muokkaussivu/t

- Kaksi vaihtoehtoa: ”Muokkaa” ja ”Muokkaa wikitekstiä”
- Muokkaa on **visuaalinen muokkain**
- Muokkaa wikitekstiä on ns. koodimuokkaustila
- Voit valita jomman kumman
- Aloittelijalle Muokkaa tila ehkä helpompi

Muokkaa wikitekstiä

- Kirjoitetaan ”koodia” eli tekstiä, johon lisätään merkkejä
- Esimerkiksi:

”Johan Julius Christian ”Jean” Sibelius”<ref name="nimi">Vasta 1990-luvulla selvisi, että Sibelius oli saanut kasteessa etunimet ”Johan Christian Julius”; hän itse käytti muotoa ”Johan Julius Christian”. (Tawaststjerna 1997: 15.)</ref> ([[8. joulukuuta]] [[1865]] [[Hämeenlinna]] – [[20. syyskuuta]] [[1957]] [[Ainola]], [[Järvenpää]]) oli [[Suomi|suomalainen]] [[Romantiikan musiikki|myöhäisromantiikan]] [[Taidemusiikki|taidemusiikin]] säveltäjä.<ref name="Kansallisbiografia" /> Hänen [[Kansallisromantiikka|kansallisromanttinen]] musiikkinsa oli tärkeässä osassa Suomen kansallisen identiteetin muodostumisessa. Sibelius on kansainvälisesti tunnetuin ja esitetyin suomalainen säveltäjä. [[Sinfonia|Sinfonioiden]] ja [[Sinfoninen runo|sinfonisten runojen]] luoja Sibelius oli 1900-luvun merkittävimpiä.<ref name="Kansallisbiografia">{{Kansallisbiografia | id = 3630 | nimi=Sibelius, Jean (1865–1957). | tekijä=Murtomäki, Veijo |vapaa=| ajankohta=16.9.1997}}</ref>

Muokkaa

- **Visuaalinen muokkain**
- Pystyy muokkaamaan sivuja osaamatta wikikoodia
- **Käyttöopas**
- Paina sivun yläosassa olevaa "Muokkaa"-välilehteä
- Avautuminen kestää muutamia sekunteja
- Työkalurivi
-

Visuaalinen muokkain

Työkalurivi

Artikkeli **Keskustelu** Lue Muokkaa **Muokkaa wikitekstiä** Näytä historia ☆

Hae

Kappale A Aseta ? Peruuta Tallenna sivu

Tallenna sivu

Peruuta Tallenna sivu

- Valinnat
- Sivun asetukset
- Lisäasetukset
- Luokat
- Aあ Kielet
- Vaihda wikitekstin muokkaustilaa
- Pikanäppäimet

Tallenna muutokset

Artikkeli **Keskustelu** Lue Muokkaa **Muokkaa wikitekstiä** Näytä historia ☆

Hae

Tallenna muutokset

Yhteenveto (?)

Kuvaile, mitä olet muuttanut

Tämä on pieni muutos Lisää tarkkailulistaan 255

Lisäämäsi sisältö ei saa rikkoo **tekijänoikeuksia**, ja sen pitää olla **tarkistettavissa**. Tallentamalla julkaiset muokkauksesi peruuttamattomasti **Creative Commons Attribution/Share-Alike 3.0-** ja **GFDL-lisensseillä**. Aineiston myöhemmät käyttäjät saattavat mainita käyttäjätunnukseksi, vähintään linkin tai osoitteen kautta muokkaamaasi artikkelin. Lisätietoja löytyy **käyttöehdoista**.

Muutoksesi astuvat voimaan välittömästi. Kokeile muokkaamista **hiekkalaatikolla**. Kun teet muokkauksen ilman käyttäjätunnusta, **IP-osoitteesi** tallentuu julkisesti nähtäväksi.

Tarkista muutoksesi Tallenna sivu

Muista: A – KE – HI – MU

- Artikkelit – tietosanakirjan perusyksikkö
- Keskustelusivu – keskustellaan artikkelista
- Historia – kertoo mitä on muokattu
- Muokkaus – muokkaa rohkeasti!

KIITOS!

